

KRSTNÝ OTEC

MARIO PUZO

KRSTNÝ OTEC

MARIO PUZO

Preložila Tatiana Ruppeltdová

IKAR

Mario Puzo
THE GODFATHER

Copyright © 1969 by Mario Puzo

Translation © Tatiana Ruppeltdová (dedičia)/LITA, 2022

Jacket design © 2022 by Monika Juríková

Slovak edition © 2000, 2005, 2011, 2017, 2022 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-8609-2

PRVÁ ČASŤ

Za každým veľkým majetkom je nejaký zločin...

BALZAC

Prvá kapitola

Amerigo Bonasera sedel v sieni č. 3 newyorského trestného súdu a čakal na spravodlivosť; na pomstu chlapom, ktorí tak neľudsky ublížili jeho dcére, ktorí ju chceli zneuctiť.

Sudca, hrozne mohutný človek, si vysúkal rukávy čierneho talára, akoby chcel fyzicky potrestať tých dvoch mládencov, ktorí stáli pred jeho sudcovským kreslom. Na majestátnej tvári sa mu zračilo chladné pohrdanie. Ale v tomto všetkom bolo čosi falošné a Amerigo Bonasera to cítil, no ešte nepochopil.

„Konali ste ako najhorší zvrhlíci,“ povedal sudca prísne. Tak je, tak je, pomyslel si Amerigo Bonasera. Zvieratá. Zvieratá. Tí dvaja mládenci s lesklými, nakrátko ostrihanými vlasmi, s vydrhnutými, súmernými tvármi, naladenými do poníženej skrúšenessi, sklonili pokorne hlavu.

Sudca pokračoval. „Správali ste sa ako divá zver v džungli a máte šťastie, že ste to úbohé dievča pohlavne nezneužili, lebo by som vás dal zavrieť na dvadsať rokov.“ Sudca sa odmlčal, potom spod impozantného hustého obočia prešibane žmurkol na kyslo sa tváriaceho Ameriga Bonaseru a rýchlo sa sklonil nad kopy spisov, ktorú mal pred sebou. Zachmúril sa a mykol plecom, akoby ustupoval pred niečím, čo ho proti vlastnej vôli presvedčilo. Opäť sa ozval.

„Ale vzhľadom na vašu mladosť, na to, že ste doteraz neboli trestaní, že ste z takých dobrých rodín a pretože zákon vo svojej zvrchovanej moci nehľadá pomstu, vás odsudzujem týmto na tri roky väzenia podmiennečne.“

Len štyridsať rokov profesionálneho smútenia umožnilo Amerigovi Bonaserovi, že jeho tvár neprezradila zdrvujuce sklamanie a nenávisť, ktoré ho opanovali. Jeho krásna mladá dcéra bola ešte v nemocnici so zlomenou čeľusťou, ktorú jej tam pospájali drôtom; a teraz tieto dve *animales* ostali na slobode? Všetko to bola len fraška. Pozeral na šťastných rodičov, ktorí sa zhýkli okolo svojich drahých synčekov. Och, teraz všetci boli šťastní, teraz sa všetci usmievali.

Čierna žľč, kyslasto trpká, sa drala Bonaserovi z hrude, preliala sa cez zaťaté zuby. Vytiahol bielu plátennú vreckovku a pritisol si ju na ústa. Takto stál, keď tí dvaja mládenci voľne prešli uličkou, sebavedomí, s chladným pohľadom a s úsmevom na perách, ani naňho nepozrúc. Nechal ich prejsť bez slova, len si tisol čistú vreckovku na ústa.

Medzitým sa priblížili rodičia týchto *animales*, dvaja muži a dve ženy v jeho veku, ale americkejšie oblečení. Pozreli naňho zahanbene, jednako však v ich očiach videl zvláštnu, víťazoslávnu spupnosť.

Bonasera sa celý bez seba naklonil do uličky a chrapľavo zakričal: „Budete plakať, ako ja plačem – postarám sa, aby ste plakali, ako sa vaše deti postarali, aby som ja plakal“ – tentoraz s vreckovkou na očiach. Obhajcovia, ktorí uzatvárali sprievod, potisli svojich klientov v tesnom hlúčiku dopredu a obklopili tých dvoch mládencov, ktorí sa už vracali uličkou, akoby na pomoc svojim rodičom. Ozrutný súdny sluha rýchlo vykročil zablokovať rad, v ktorom stál Bonasera. Ale nebolo to potrebné.

Po všetky tie roky v Amerike sa Bonasera spoliehal na zákon a poriadok. A mal z toho osoh. Teraz, hoci sa mu mozog zahmlieval nenávisťou, hoci mu od divých predstáv, že si kúpi revolver a zabije tých dvoch mládencov, priam prašťali lebečné kosti, Bonasera sa obrátil k svojej ešte nič nechápajúcej žene a vysvetlil jej: „Urobili si z nás bláznov!“ Zmlkol a potom sa rozhodol, bez ohľadu na to, čo to bude stať. „O spravodlivosť musíme na kolenách poprosiť dona Corleoneho.“

V prepychovo zariadenom hotelovom apartmáne v Los Angeles sa Johnny Fontane od žiarlivosti tak spil ako hociktorý obyčajný manžel. Natiahnutý na červenom gauči pil škótsku rovno z fľaše, potom zmyl jej chuť tak, že si omočil ústa v krištáľovej nádobe s ľadom a vodou. Boli štyri hodiny ráno a on spriadal opité predstavy, ako zavraždí svoju ženu pobehlicu, keď sa vráti. Ak sa vráti. Bolo už neskoro zavolať prvej žene a spýtať sa na deti, a zdalo sa mu hlúpe teraz volať niektorému priateľovi, keď to s jeho kariérou šlo dolu kopcom. Boli časy, keď by boli nadšení, polichotení, keby ich zavolať o štvrtej ráno, ale teraz ich otravoval. Ešte sa v duchu aj usmial pri myšlienke, že na ceste za slávou ťažkosti Johnnynho Fontana fascinovali niektoré najväčšie ženské hviezdy v Amerike.

Práve keď si znovu upil z fľaše škótskej, konečne začul ženin kľúč vo dverách, ale neprestal piť, kým nevošla do izby a nezastala pred ním.

V jeho očiach bola veľmi krásna, tá anjelská tvár, zasnené fialové oči, útle, krehké, ale dokonale formované telo. Na plátne bola ešte krajšia, preduchovnená. Sto miliónov chlapov na celom svete bolo zalúbených do tváre Margot Ashtonovej. A radi zaplatili, aby ju videli na plátne.

„Kde si bola, doboha?“ spýtal sa Johnny Fontane.

„Randiť,“ odvetila.

Zle však odhadla jeho opitost'. Preskočil koktailový stolík a schmatol ju za krk. Ale tesne pred jej magickou tvárou, tými krásnymi fialovými očami, ho hnev prešiel a opäť bol bezmocný. Urobila chybu, že sa posmešne usmiala; videla, ako sa jeho päsť znovu blíži. Skríkla: „Johnny, nie do tváre, vieš, že filmujem!“

Smiala sa. Udrel ju do žalúdka a spadla na dlážku. Zvalil sa na ňu. Zacítil jej voňavý dych, keď zalapala po vzduchu. Udrel ju do ramien a do stehenných svalov jej hodvábne opálených nôh. Zbil ju, ako kedysi bil usoplené menšie decká, keď bol uličníkom v newyorskej Pekelnej kuchyni. Bol to bolestivý trest, ale nezanechá trvalé znetvorenie, uvoľnené zuby alebo zlomený nos.

Neudieral ju však dosť mocne. Nemohol. A ona sa mu smiala. Roztiahnutá na dlážke, brokátové šaty vyhrnuté povyššie stehien, podpichovala ho s chichotom: „No poď, Johnny, veď aj tak nič iné nechceš.“

Johnny Fontane vstal. Nenávidel tú ženu na dlážke, ale krása bola jej magickým štítom. Margot sa odkotúlala a ako baletka vyskočila rovno pred neho. Začala napodobňovať detský tanec a pospevovať: „Johnny mi nikdy neublíži, Johnny mi nikdy neublíži.“ Potom takmer smutne, s vážnym výrazom na krásnej tvári povedala: „Úbohý, pochabý bastard, takto ma zboxovať ako chlapec. Ach, Johnny, ty budeš večne hlúpym romantickým šteňaťom, ešte aj miluješ ako decko. Ešte vždy si myslíš, že milovanie je ako v tých naivných pesničkách, čo si spieval.“ Potriasla hlavou a povedala: „Chudák Johnny. Zbohom, Johnny.“ Odišla do spálne a počul, ako otočila kľúčom v zámke.

Johnny sedel na dlážke s tvárou v dlaniach. Premohlo ho hlboké, ponížujúce zúfalstvo. A potom húževnatosť spodiny, ktorá mu kedysi pomohla prežiť hollywoodsku džungľu, dodala mu sily zdvihnúť telefón a zavolať taxík, aby ho odviezol na letisko. Mal človeka, ktorý ho môže zachrániť. Rozhodol sa, že sa vráti do New Yorku. Rozhodol sa že sa vráti k človeku, ktorého moc a múdrosť potreboval a na ktorého lásku sa ešte vždy spoliehal. K svojmu krstnému otcovi Corleonemu.

Pekár Nazorine, bachratý a skôrnatý ako jeho veľké talianske pecne, ešte celý zamúčený, zazeral na svoju ženu, na svoju na vydaj súcu dcéru Katherinu a na svojho pekárskeho pomocníka Enza. Enzo sa prezliekol do zajateckej uniformy s páskou so zelenými písmenami na ramene a obával sa, že pre túto scénu príde neskoro na Governor's Island. Ako jeden z tisícov talianskych vojenských zajatcov denne odchádzal na čestné slovo pracovať v americkom hospodárstve a žil v ustavičnom strachu, že tento sľub zrušia. A tak malá komédia, ktorú teraz hrali, bola preňho vážnou vecou.

Nazorine sa zúrivo spýtal: „Nezneuctili ste moju rodinu?“

Nedali ste mojej dcére niečo na pamiatku, aby na vás neza-
budla, keď sa už vojna skončila, a viete, že Amerika vás kopne
do zadku, až zaletíte do tej vašej posratej dediny na Sicílii?“

Enzo, veľmi nízky, zavalitý chlapec, si položil ruku na srdce
a takmer s plačom, ale bystro odvetil: „*Padrone*, prisahám na
svätú Pannu Máriu, že som nikdy nezneužil vašu láskavosť.
Milujem vašu dcéru so všetkou úctou. Žiadam o jej ruku so
všetkou úctou. Viem, že na to nemám právo, ale ak ma pošlú
nazad do Talianska, nikdy sa nebudem môcť vrátiť do Ameri-
ky. Nikdy si Katherinu nebudem môcť vziať.“

Nazorinova žena Filomena prehovorila k veci. „Prestaň
s týmito hlúposťami,“ povedala svojmu tučnému mužovi.
„Vieš, čo máš urobiť. Nechaj Enza tu a pošli ho k bratancom
na Long Island, nech ho schovajú.“

Katherine plakala. Bola už okrúhla, domácka a vyhánali
jej jemné fúziky. Vedela, že si nikdy nenájde takého švárneho
muža, ako je Enzo, nikdy nenájde chlapca, čo by ju na taj-
ných miestach oblápal s takou úctivou láskou. „Odídem do
Talianska!“ skríkla na otca. „Ak tu Enza nenecháš, ujdem.“

Nazorine prísne na ňu pozrel. Táto jeho dcéra bola veru
„samý oheň“. Veľa ráz si všimol, ako sa tajne obtierala o Enza,
keď sa pekársky pomocník tisol za ňou k pultu, aby naplnil
košíky horúcimi pecňami z pece. Horúci peceň toho mladé-
ho zbojníka bude čochvíľa v jej peci, pomyslel si Nazorine
zmyselne, ak sa nepodniknú patričné kroky. Enzo musí ostať
v Amerike a treba z neho urobiť amerického občana. A také
niečo by mohol vybaviť len jediný človek. Krstný otec. Don
Corleone.

Všetci títo ľudia a mnohí iní dostali tlačенú pozvánku na
svadbu slečny Constanzie Corleoneovej, ktorá sa mala sláviť
v poslednú augustovú sobotu roku 1945. Nevestin otec, don
Vito Corleone, nikdy nezabudol na svojich starých priateľov
a susedov, aj keď už sám býval v obrovskom dome na Long
Islande. Na pozvánke bolo uvedené, že recepcia sa bude ko-
nať v tom dome a že bude trvať celý deň. Nebolo pochyb,
že to bude významná udalosť. Vojna s Japonskom sa práve
skončila, takže rodinnú slávnosť nezakalí nástojčivý strach

o synov bojujúcich na fronte. Svadba bola presne to, čo ľudia potrebovali na prejavenie svojej radosti.

A tak v to sobotné ráno priatelia dona Corleoneho prúdili z New York City, aby mu vzdali úctu. Ako svadobné dary niesli krémové obálky napchaté peniazmi; nie šeky. V každej obálke navštívenka potvrdzovala totožnosť darcu a mieru jeho úcty ku krstnému otcovi. Úcty naozaj zaslúženej.

Don Vito Corleone bol človek, ktorého všetci chodili prosiť o pomoc, a nikdy ich nesklamal. Nedával prázdne sľuby, ani sa zbabelo nevyhovárал, že má ruky zviazané mocnejšími silami, ako je on sám. Nebolo potrebné, aby bol vašim priateľom, ba ani nebolo dôležité, či sa mu môžete odvdáčiť. Len jedno sa vyžadovalo. Aby ste, *vy sám*, vyhlásili, že ste jeho priateľ. A potom, bez ohľadu na to, aký chudobný alebo slabý bol prosebník, si don Corleone vzal ťažkosti toho človeka k srdcu. A vždy našiel spôsob, ako vyriešiť jeho problémy. A odmena? Priateľstvo, úctivý titul „don“ a zavše dôvernejšie oslovenie „krstný otec“. A možno len na znak úcty, nikdy nie pre zisk, nejaký skromný dar – demižón domáceho vína alebo košík korenených *taralles*, osobitne napečených na ozdobenie jeho vianočnej tabule. Pokladalo sa za samozrejmé, bol to len prejav dobrej výchovy, aby človek vyhlásil, že mu je dlžníkom a že don Corleone má právo kedykoľvek ho požiadať, aby mu dlh splatil nejakou službičkou.

Teraz, v tento veľký deň, v deň dcérinej svadby, don Vito Corleone stál vo dverách svojho domu na Long Beach a vítal hostí, všetko ľudí dobre známych, ktorým dôveroval. Mnohí z nich vďačili za svoje šťastie v živote donovi a pri tejto intímnej príležitosti si dovolili oslovovať ho „krstný otec“. Ešte aj ľudia, ktorí pri slávnosti obsluhovali, boli jeho priatelia. Mixér nápojov bol starý kamarát, ktorého svadobným darom boli všetky liehoviny a jeho odborné služby. Čašníci boli priatelia synov dona Corleoneho. Jedlo na stoloch v záhrade pripravila donova žena so svojimi priateľkami a veľkú záhradu vyzdobili girlandami nevestine priateľky.

Don Corleone prijal každého – bohatého či chudobného, vplyvného či bezvýznamného – rovnakými prejavmi lásky.

Nepodcenil nikoho. Takej bol povahy. A hostia sa tak hlasno nadchýnali, ako dobre vyzerá v smokingu, že cudzí pozorovateľ by si ľahko bol mohol myslieť, že šťastným ženíchom je sám don.

Vo dverách stáli aj dvaja z jeho troch synov. Na staršieho, ktorého pokrstili Santinom, ale každý, okrem otca, ho volal Sonny, pozerali úkosom všetci starší prítomní Taliani; s obdivom tí mladší. Sonny Corleone bol na prvú generáciu Američanov talianskeho pôvodu vysoký, meral bezmála šesť stôp a husté kučeravé vlasy ho robili ešte vyšším. Mal tvár samopašného Kupida, črty pravidelné, ale oblúkovité plné pery hrubo zmyselné a jamkou rozdelenú bradu, akosi zvláštne chlipnú. Postavu mal mocnú ako býk a všeobecne sa vedelo, že príroda ho tak štedro obdarila, že sa jeho zmučená žena bála manželskej postele, ako sa kedysi neveriaci báli škripca. Pošeptávalo sa, že keď ako mládenec navštevoval vykričané domy, aj tá najhrubšia a najsmelšia *putain* žiadala za svoje služby dvojnásobnú cenu.

Tu, na svadobnej hostine, si niektoré mladé matróny, širokoboké, širokouste, premeriavali Sonnyho Corleoneho vyzývavým, smelým pohľadom. Ale práve v tento deň sa namáhali zbytočne. Sonny Corleone, bez ohľadu na prítomnosť svojej ženy a troch malých detí, mal zálusk na sestrinu prvú družičku Lucy Manciniovou. Toto dievča si to plne uvedomovalo, sediac vonku pri stole v dlhých ružových šatách a s venčekom na lesklých čiernych vlasoch. Flirtovala so Sonnym celý týždeň, keď sa skúšali svadobné obrady, a predpoludním mu pred oltárom stisla ruku. Viac dievča nemôže urobiť.

Lucy Manciniovovej nezáležalo na tom, že z neho nikdy nebude taký význačný muž, akým sa ukázal jeho otec. Sonny Corleone mal silu a odvahu. Bol veľkodušný a pripúšťalo sa, že srdce má také veľké ako všetky časti tela. Ale nebol skromný ako jeho otec, na rozdiel od neho mal výbušnú, prudkú povahu, ktorá ho viedla k mylným úsudkom. Hoci výdatne pomáhal v otcovom podniku, mnohí pochybovali, že sa stane jeho dedičom.

Druhý syn Frederico, nazývaný Fred alebo Fredo, bol die-

ťatom, o aké sa k svätým modlí každý Talian. Poslušný, oddaný, vždy ochotný poslúžiť otcovi, a ako tridsaťročný ešte žil s rodičmi. Bol nízky, zavalitý, nie pekný, ale s tou istou kupidovskou hlavou, príznačnou pre celú rodinu, s helmou kučeravých vlasov nad okrúhlu tvárou a so zmyselnými oblúkovitými perami. Lenže u Freda tieto pery neboli zmyselné, ale ako zo žuly vytesané. So sklonom k zanovitosti, predsa bol otcovi oporou, nikdy mu neprotirečil, nikdy ho neuviedol do rozpakov škandálmi so ženskými. Napriek všetkým týmto cnostiam nemal v sebe tú magnetickú osobnú príťažlivosť, tú živočíšnu silu, takú potrebnú pre vodcu, a ani o ňom sa nepredpokladalo, že zdedí rodinný podnik.

Tretí syn, Michael Corleone, nestál s otcom a so svojimi dvoma bratmi, ale sedel za stolom v najodľahlejšom kúte záhrady. Pravda, ani tam neunikol pozornosti rodinných priateľov.

Michael Corleone bol donovým najmladším synom a jediným dieťaťom, ktoré odmietlo nadvládu veľkého muža. Nemal mäsitú kupidovskú tvár ako ostatné deti a jeho vlasy, čierne ako žúzoľ, boli skôr rovné ako kučeravé. Pleť mal čistú, olivovohnedej farby, ktorá by pristala dievčaťu. Vyznačoval sa akousi jemnou krásou. Ba boli časy, keď sa don obával o mužnosť svojho najmladšieho syna. Tieto starosti pominuli, keď Michael Corleone dovŕšil sedemnásť rok.

Teraz tento najmladší syn sedel za stolom v najodľahlejšom kúte záhrady, aby ukázal svoje dobrovoľné odcudzenie sa otcovi a rodine. Pri ňom sedelo americké dievča, o ktorom už všetci počuli, ale dosiaľ ho nik nevidel. Michael, pravdaže, prejavil patričnú úctu a predstavil ju každému na svadbe vrátane svojej rodiny. Na nikoho neurobila dojem. Bola príliš chudá, príliš svetlovlasá, tvár mala na ženu príliš nápadne inteligentnú, vystupovanie na dievča príliš voľné. Aj jej meno znelo cudzokrajne ich ušiam; volala sa Kay Adamsová. Keby im bola povedala, že jej rodina sa prisťahovala do Ameriky pred dvesto rokmi, a keby mala zvyčajné meno, boli by iba pokrčili plecami.

Každý si všimol, že don nevenoval osobitnú pozornosť tomuto svojmu tretiemu synovi. Pred vojnou bol Michael jeho

najoblúbenejším synom a zrejme budúcim dedičom, predurčeným viesť rodinný podnik, keď nadíde patričná chvíľa. Mal pokojnú silu a inteligenciu svojho veľkého otca, vrodený inštinkt konať tak, že vzbudzoval v ľuďoch úctu. Ale keď vypukla druhá svetová vojna, Michael Corleone sa dobrovoľne prihlásil k námorníctvu. Urobil to napriek otcovmu výslovnému zákazu.

Don Corleone si vôbec neželal, ba nemal v úmysle pripustiť, aby najmladší syn padol v službách moci, ktorá mu bola cudzia. Podplatil lekárov, urobil tajné opatrenia. Veľa peňazí sa minulo na príslušné kroky. Ale Michael mal dvadsaťjeden rokov a nik si nevedel poradiť s jeho zanovitosťou. Dal sa odvieť a bojoval v Tichom oceáne. Stal sa kapitánom a dostal metále. Roku 1944 uverejnili jeho fotografiu v časopise *Life* s fotoreportážou o jeho hrdinských činoch. Istý priateľ ukázal časopis donovi Corleonemu (rodina sa neopovážala) a ten pohľadavo zavrčal: „Robí tieto zázraky pre cudzincov.“

Keď Michaela Corleoneho začiatkom roku 1945 prepustili z armády, aby sa zotavil po zranení, vôbec netušil, že mu prepustenie vybavil otec. Niekoľko týždňov bol doma, potom sa zapísal, s nikým sa neporadiac, na Darmouthskú vysokú školu v Hanoveri, New Hampshire, a tak odišiel z rodičovského domu. Vrátil sa na sestrinu svadbu, len aby im ukázal svoju nastávajúcu, takú chudú americkú trlicu.

Michael Corleone bavil Kay Adamsovú historkami o niektorých zaujímavejších svadobčanoch. Jeho zase bavilo, že sa jej títo ľudia zdali exotickí, a ako vždy, bol nadšený jej záujmom o všetko nové a cudzie jej doterajším skúsenostiam. Napokon jej pozornosť zaujala skupinka mužov okolo suda s domácim vínom. Boli to Amerigo Bonasera, pekár Nazorine, Anthony Coppola a Luca Brasi. So zvyčajným bystrým postrehom vybadala, že títo štyria chlapi nie sú veľmi veselí. Michael sa usmial. „Nie, to nie sú,“ povedal. „Čakajú, kým sa budú môcť pohovárať s mojím otcom medzi štyrmi očami. Chcú ho požiadať o pomoc.“ A naozaj ľahko bolo zbadáť, že všetci štyria ustavične sledujú dona pohľadom.

Kým don Corleone vítal hostí, zastal na druhej strane vydláždenej promenády čierny chevrolet sedan. Dvaja chlapi na predných sedadlách vytiahli z vrecka notes a celkom ne-skrývane si zapísali čísla áut zaparkovaných okolo promenády. Sonny sa obrátil k otcovi a povedal: „Tamtí chlapi sú iste tajní!“

Don Corleone pokrčil plecóm. „Ulica nie je moja. Tam si môžu robiť, čo chcú.“

Sonnyho tučná kupidovská tvár očervenela od hnevu. „Tie všivavé svine, pred ničím nemajú úctu!“ Zišiel zo schodov a prešiel promenádou k miestu, kde stál čierny sedan. Nahnevane pozrel zblízka na šoféra, ktorý sa neodtiahol, ale prudko otvoril náprsnú tašku a ukázal mu zelenú legitimáciu. Sonny bez jediného slova odstúpil. Odplul si tak, že slina zasiahla zadné dvere sedanu, a odišiel. Dúfal, že vodič vystúpi z auta a vrhne sa naňho, tam na promenáde, ale nič sa nestalo. Keď došiel k schodom, povedal otcovi: „Tí chlapi sú z FBI. Zapisujú si všetky čísla áut. Prekliati všiváci!“

Don Corleone vedel, kto sú tí chlapi. Najbližším a najdôvernejším priateľom odkázal, aby na svadbu neprišli vlastnými autami. A hoci nesúhlasil so synovým hlúpym výbuchom, rozčúlenie poslúžilo cieľu. Presvedčí votrelcov, že ich príchod nik nečakal a nepripravil sa naň. Preto sa don Corleone nehneval. Už dávno sa naučil, že spoločnosť uštedruje urážky, ktoré treba znášať, a uspokojilo ho vedomie, že raz na tomto svete nadíde čas, keď aj ten najponíženejší človek, ak má oči otvorené, sa môže pomstiť tomu najmocnejšiemu. A práve toto vedomie pomohlo donovi udržať si pokoru, ktorú na ňom všetci priatelia obdivovali.

Ale v záhrade za domom už začala hrať štvorčlenná kapela. Prišli už všetci pozvaní. Don Corleone zahnal votrelcov z mysle a odviezol svojich dvoch synov na svadobnú veselicu.

V obrovskej záhrade boli stovky hostí, niektorí tancovali na drevenom pódiu ovenčenom kvetmi, iní sedeli za dlhými stolmi, prehýbajúcimi sa pod pikantnými korenými jedlami a demižónmi červeného domáceho vína. Nevesta, Connie

Corleoneová, sedela v plnom lesku so ženíchom, s prvou družičkou, s ostatnými družičkami a družbami za osobitným, vyvýšeným stolom. Bola to dedinská inscenácia v starom talianskom štýle. Nebolo to podľa nevestinho vkusu, ale Connie súhlasila s typicky talianskou svadbou, aby ulahodila svojmu otcovi, lebo voľbou manžela ho veľmi sklamala.

Ženích Carlo Rizzi bol miešanec, pochádzajúci zo sicílskeho otca a severotalianskej matky, po ktorej zdedil svetlé vlasy a modré oči. Jeho rodičia bývali v Nevade a Carlo z toho štátu odišiel pre nejakú menšiu nepríjemnosť so zákonom. V New Yorku sa zoznámil so Sonnyom Corleonem a ten mu predstavil svoju sestru. Don Corleone, pravdaže, poslal do Nevady dôveryhodných priateľov a tí hlásili, že Carlove nepríjemnosti s políciou zaviniła len mladíčka nerozvážnosť so zbraňou, nič vážne. To sa ľahko mohlo dať vymazať z trestného registra, aby mládencov štit ostal čistý. Vrátili sa aj s podrobnou správou o legálnych hazardných herniach v Nevade, čo dona zaujalo a od tých čias ustavične o tom uvažoval. K donovej veľkosti patrilo, že vedel ťažiť zo všetkého.

Connie Corleoneová nebola veľmi pekná; bola chudá, nervózna, predstavovala ten typ žien, z ktorých sa neskôr v živote stávajú xantipy. Ale dnes, v bielych svadobných šatách a predchnutá panenskou nedočkavosťou, tak žiarila, že bola takmer krásna. Pod dreveným stolom sa rukou opierala o svalnaté stehno svojho ženícha. Našpúlila kupidovské oblúkované ústa a poslala mu bozk.

Zdal sa jej neuveriteľne príťažlivý. Carlo Rizzi ako malý chlapec pracoval na púšti – drhol ako obyčajný robotník. Mal mohutné ramená a široké plecia mu vydúvali sako smokingu. Vyhrieval sa v zbožňujúcom pohľade svojej nevesty a naplnil jej pohár vínom. Bol k nej osobitne zdvorilý, akoby obaja hráli na javisku. Ale oči mu ustavične blúdili k obrovskej hodvábnej peňaženke, ktorá neveste visela na pravom pleci a už bola preplnená obálkami s peniazmi. Uvažoval, koľko peňazí tam má. Desaťtisíc? Dvadsaťtisíc? Carlo Rizzi sa usmial. Bol to len začiatok. Napokon, priženil sa do kráľovskej rodiny. Budú sa musieť oňho starať.

V dave hostí študoval tú hodvábnu peňaženku aj švárný mládenec s ulízanou hlavou fretky. Paulie Gatto len tak zo zvyku uvažoval, ako by sa mohol tej tučnej peňaženky zmocniť. Táto myšlienka ho pobavila. Ale vedel, že je to len prázdne, nevinné snenie, ako keď deti snívajú, že porazia tanky vzduchovkou. Pozoroval svojho šéfa, tučného štyridsiatnika Petra Clemenzu, ktorý na drevenom pódiu vykrúcal mladé dievčatá v bujne dedinskej *tarantelle*. Clemenza, nesmierne vysoký, mohutný, tancoval tak šikovne a ľahko, tvrdým bruchom udierajúc do pŕs mladším, drobnejším ženám, že mu všetci hostia tleskali. Staršie ženy ho schmatli za rameno, aby si zatancoval aj s nimi. Mladší muži úctivo vyprázdnilli parket a tleskali do taktu s divým brnkaním mandolíny. Keď sa napokon Clemenza zrútil do kresla, Paulie Gatto mu priniesol pohár ľadového červeného vína a svojou hodvábnou vreckovkou mu poutieral spotené jupiterovské čelo. Clemenza odľukoval ako parný rušeň, keď hltal víno. Ale miesto poďakovania dal Pauliemu krátky príkaz: „Nestaraj sa o tanec, rob, čo treba. Poprechádzaj sa naokolo a pozri, či je všetko v poriadku.“ Paulie zmizol v dave.

Kapela si urobila prestávku na občerstvenie. Mládenec menom Nino Valenti zdvihol pohodenú mandolínu, vyložil si ľavú nohu na stoličku a spustil neslušnú sicílsku ľúbostnú pesničku. Nino Valenti mal peknú tvár, hoci opuchnutú od ustavičného pitia, a bol už trochu opitý. Gúľal očami, kým sa maznal s klzkým textom. Ženy pištali nadšením a chlapi spievali posledné slovo každej strofy spolu so spevákom.

Don Corleone, notoricky známy puritán v takých veciach, hoci jeho žena veselo pištala s ostatnými, taktne zmizol v dome. Sonny Corleone to zbadal, prišiel k nevestinmu stolu a sadol si k mladej Lucy Manciniovej, prvej družičke. Boli v bezpečí. Jeho žena sa točila okolo kuchyne a robila posledné prípravy na podávanie svadobnej torty. Sonny pošeptal mladej dievčine zopár slov do ucha a ona vstala. Sonny chvíľu počkal a potom šiel nonšalantne za ňou, pristavujúc sa na kus reči tu s jedným hosťom, tam s druhým, ako si nenápadne kliesnil cestu davom.

Všetky oči ich sledovali. Prvá družička, načisto zamerikanizovaná po troch rokoch na strednej škole, bola zrelá dievčina, ktorá už mala svoju „povešť“. Pri skúškach na svadobné obrady koketovala so Sonnym Corleonem prekáravým, žartovným spôsobom, ktorý pokladala za dovolený, lebo on bol prvým družbom a jej partnerom na svadbe. Teraz Lucy Manciniová šla do domu, dvíhajúc si dlhé ružové šaty nad zem, a usmievajúc sa s falošnou nevinnosťou, ľahko vybehla po schodoch do kúpeľne. Chvíľku tam ostala. Keď vyšla, Sonny Corleone stál na hornom odpočívadle a kýval jej, aby šla hore.

Spozna zavretého okna „kancelárie“ dona Corleoneho, trochu vyvýšenej rohovej izby, Thomas Hagen pozoroval svadobnú hostinu v slávnostne vyzdobenej záhrade. Steny za ním boli obložené právnickými knihami. Hagen bol donov právny zástupca a výkonný *consigliori* či poradca a ako taký mal najdôležitejšie subordinačné postavenie v rodinnom podniku. V tejto izbe on a don vyriešili ne jeden zamotaný problém, a tak keď videl, že krstný otec opustil slávnosť a vošiel do domu, vedel, že svadba sem, svadba tam, dnes ešte budú trochu pracovať. Vedel, že don príde za ním. Potom Hagen videl, ako Sonny Corleone šeptá čosi do ucha Lucy Manciniovej, a sledoval ich malú komédiu, keď Sonny šiel za Lucy do domu. Hagen sa uškrnul, uvažoval, či o tom povedať donovi, a rozhodol sa, že bude mlčať. Podišiel k písaciemu stolu a vzal z neho rukou napísaný zoznam ľudí, ktorí dostali povolenie navštíviť dona Corleoneho súkromne. Keď don vošiel, Hagen mu podal zoznam. Don Corleone prikývol a povedal: „Bonaseru nechaj na koniec.“

Hagen vyšiel zasklenými dvermi rovno do záhrady a k prosebníkom, ktorí postávali okolo suda s vínom. Ukázal na pekára, zavalitého Nazorina.

Don Corleone privítal pekára objatím. Hrávali sa spolu ako deti v Taliansku a vyrástli v priateľstve. Každú Veľkú noc sa zjavili v dome dona Corleoneho čerstvo napečené tvarožníky a orechovníky so žltkastozlatou kôrkou a veľké ako kolesá voza. Na Vianoce alebo vo výročný deň narodenia niektorého

člena rodiny potvrdzovali Nazorinovu úctu bohaté krémové torty. A celé roky, chudobné či bohaté, Nazorine veselo platil poplatky pekárskemu zväzu, ktorý založil don, ešte keď začínal. A nikdy za to nič nežiadal, len možnosť cez vojnu kúpiť na čiernom trhu prídelové lístky na cukor. Teraz nadišiel pre pekára čas dožadovať sa svojich práv verného priateľa a don Corleone sa veľmi tešil, že jeho žiadosti vyhovie.

Ponúkol pekárovi cigaru Di Nobili a pohár žltej stregy a položil mu ruku na plece, aby ho posmelil. To bol znak donovej ľudomilnosti. Z vlastnej trpkkej skúsenosti vedel, koľko odvahy treba, keď človek chce niekoho požiadať o láskavosť.

Pekár rozpovedal prípad svojej dcéry a Enza. Súci taliansky mládenec zo Sicílie; zajali ho americkí vojaci; poslali ho do Ameriky ako vojnového zajatca; dostal dočasné povolenie pomáhať nášmu vojnovému úsiliu! Medzi statočným Enzom a jeho počestnou dcérou vzplanula čistá a ušľachtilá láska, ale teraz, keď sa vojna skončila, chudáka chlapca idú repatriovať do Talianska a Nazorinovej dcére celkom iste pukne od žiaľu srdce. Len krstný otec Corleone môže pomôcť tým dvom nešťastným mladým ľuďom. On je ich poslednou nádejou.

Don chodil s Nazorinom hore-dolu po izbe, s rukou na pekárovom pleci, cháпavo pokyvoval hlavou, aby pekár nestratil odvahy. Keď pekár skončil, don Corleone sa naňho usmial a povedal: „Milý priateľ, nože sa netráp!“ A veľmi dôkladne mu vysvetlil, čo treba robiť. Povedal, nech sa obráti so žiadosťou na miestneho poslanca. Poslanec navrhne osobitný zákon, ktorý Enzovi dovolí stať sa americkým občanom. Kongres istotne zákon schváli. Ako výsadu, ktorú si všetci tí darebáci navzájom poskytujú. Don Corleone vysvetlil, že za to treba niečo zaplatiť, bežná cena je teraz dvetisíc dolárov. On, don Corleone, zaručí, že sa to vykoná, a prijme peniaze. Súhlasí s tým jeho priateľ?

Pekár rázne prikývol. Neočakával takú veľkú láskavosť zadarmo. To sa rozumelo samo sebou. Osobitný výnos kongresu nepríde lacno. Nazorine ďakoval takmer so slzami v očiach. Don Corleone ho odprevadil k dverám a ubezpečil ho, že do pekárne prídu odborníci, ktorí zariadia všetky podrobnosti,

zoženú všetky potrebné doklady. Pekár ho objal a potom celý uveličený a spokojný zmizol v záhrade.

Hagen sa usmial na dona. „Pre Nazorina je to dobrá investícia. Zať a doživotný lacný pomocník v pekárni, všetko za dvetisíc dolárov.“ Odmĺčal sa. „Komu to mám dať na starosť?“

Don Corleone zadumane zmraštil čelo. „Nie nášmu *paisanovi*. Zver to tomu novému v susednom obvode. A daj domáce adresy zmeniť. Myslím, že teraz, keď sa vojna skončila, bude veľa takých prípadov. Mali by sme pribrať ľudí vo Washingtone, ktorí by zvládli ten príval a nezvýšili ceny.“ Hagen si urobil poznámku do notesa. „Nie poslanca Luteca. Skús Fishera.“

Druhý prosebník, ktorého Hagen uviedol, bol veľmi jednoduchý prípad. Volal sa Anthony Coppola a s jeho otcom don Corleone za mladi pracoval na železnici. Coppola potreboval päťsto dolárov, aby si mohol otvoriť *pizzeriu*; mala to byť záloha na inštalovanie osvetlenia a špeciálnej pece. Pre dôvody, ktoré sa neskúmali, nemohol dostať úver v banke. Don siahol do vrečka a vytiahol zväzok bankoviek. Nebolo to dosť. Uškrnul sa a povedal Tomovi Hagenovi: „Požičaj mi sto dolárov, vrátim ti ich v pondelok, keď pôjdem do banky.“ Prosebník protestoval, že štyristo dolárov postačí, ale don Corleone ho poklepal po pleci a ospravedlňujúco povedal: „Táto parádna svadba ma pripravila skoro o všetku hotovosť.“ Vzal peniaze, ktoré mu Hagen podal, a dal ich Anthonyemu Coppolovi s vlastným zväzkom bankoviek.

Hagen sa prizeral s tichým obdivom. Don vždy hlásal, že keď je človek štedrý, musí štedrosť prejaviť navonok. Nezaličotí to Anthonyemu Coppolovi, keď si človek ako don vypožičia, aby požičal peniaze *jemu*? Niežeby Coppola nebol vedel, že don je miliónár, ale koľko miliónárov sa ráči unúvať kvôli chudobným priateľom?

Don zdvihol hlavu so spýtavým výrazom. Hagen povedal: „Luca Brasi nie je v zozname, ale rád by ťa navštívil. Vie, že sa nemôžete stretnúť na verejnosti, no chce ti osobne zablahoželať.“

Po prvý raz sa stalo, že don je namrzený. Odvetil vyhybavo: „Je to nevyhnutné?“

Hagen pokrčil plecóm. „Vyznáš sa v ňom lepšie ako ja. Ale bol veľmi vďačný, že si ho pozval na svadbu. Vôbec to neočakával. Myslím, že chce prejaviť svoju vďačnosť.“

Don Corleone prikývol a naznačil, že Luca Brasi môže vojsť.

Kay Adamsovú prekvapil zúrivý hnev, zračiaci sa na tvári Lucu Brasiho. Spýtala sa naňho. Michael priviedol Kay na svadbu, aby pomaly a azda bez väčšieho šoku pochopila pravdu o jeho otcovi. Ale dosiaľ sa zdalo, že pozerá na dona ako na trochu nenormálneho podnikateľa. Michael sa rozhodol, že jej nepriamo povie časť pravdy. Vysvetlil jej, že Luca Brasi je jeden z najobávanejších mužov východného podsvetia. Povrávalo sa, že je veľmi šikovný, že vie spáchať vraždu celkom sám, bez pomocníkov, čo automaticky takmer znemožňovalo zákonu odhaliť ho a usvedčiť. Michael sa uškrnul a povedal: „Neviem, či to všetko je pravda. Viem len, že je tak trochu priateľom môjho otca.“

Po prvý raz Kay začalo svitať. Nedôverčivo sa spýtala: „Azda nechceš povedať, že taký človek pracuje pre tvojho otca?“

Nech to čert vezme, pomyslel si. Povedal otvorene: „Takmer pred pätnástimi rokmi sa istí ľudia chceli zmocniť otcovej firmy na dovoz olivového oleja. Chceli ho zavraždiť a takmer sa im to podarilo. Luca Brasi sa pustil do nich. Vraj za dva týždne zavraždil šiestich, a tak sa skončila chýrna vojna o olivový olej.“ Usmial sa, akoby to bol žart.

Kay sa zachvela. „Chceš povedať, že na tvojho otca strieľali gangstri?“

„Pred pätnástimi rokmi,“ odvetil Michael. „Odvtedy je pokoj.“ Bál sa, že zašiel príďaleko.

„Chceš ma strašiť,“ povedala Kay. „Nechceš, aby som si ťa vzala.“ Usmiala sa naňho a štychla ho laktóm do rebier. „Veľmi šikovné od teba.“

Aj Michael sa usmial na ňu. „Chcem, aby si o tom porozmýšľala,“ odvetil.